

Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент,
Клим І.А., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Прагнення України на входження до складу Європейського Союзу як повноправного члена викликає необхідність формування якісно нового правового забезпечення. Доктрина людино-центризму як проекція загальноєвропейських цінностей потребує впровадження у діяльність національних публічних інституцій на всіх організаційних рівнях. Відсутність ефективно діючих правових норм унеможливорює успішне завершення розпочатих в Україні реформ, так само як і норми права не здатні виступати інструментом регулювання без відповідних засобів. У цьому аспекті показником дієвості правового впливу на суспільні відносини виступає механізм правового регулювання – складна і багатоаспектна категорія (далі – МПР). Визначення сутності й особливостей механізму правового регулювання є запорукою ефективності його застосування у різних сферах суспільного життя та поліпшення стану забезпечення прав і свобод людини як головного обов'язку держави, проголошеного Конституцією України [1, с. 224].

Механізм правового регулювання є вагомим, оскільки саме за допомогою окремих структурних елементів цього механізму здійснюється вплив на суспільні відносини. Доводиться констатувати, що великою проблемою механізму правового регулювання є відсутність системних науково обґрунтованих методик оцінки ефективності механізму, підвищення якості його компонентів і внутрішніх зв'язків. Окремо слід наголосити на необхідності установлення переліку необхідних умов досягнення ефективного механізму правового регулювання. Проблема ефективності механізму правового регулювання є багатоаспектною, складною, але дуже актуальною в сучасному світі. Реалії сьогодення доводять, що механізм правового регулювання виявився нездатним захистити природні права людини, забезпечити стабільність функціонування всіх правових інститутів. Від вирішення цієї проблеми залежить відповідь на інші запитання, зокрема, пов'язані з підвищенням правової свідомості, правової культури, дотриманням законності, пошуком оптимальних джерел права та удосконаленням їх змісту. На ефективність механізму правового регулювання значний вплив має належний захист суб'єктивних прав і незворотність відповідальності за невиконання юридичних обов'язків, які є правовими засобами досягнення правопорядку в суспільстві. Вона може бути вирішена лише завдяки спільним зусиллям теоретиків і практиків, представників різних галузей

знань. Дослідженням проблем МПР займалися багато фахівців із теорії та різних галузей права. Варто зазначити науковий доробок: В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, В.В. Галуцька, І.П. Голосніченка, М.С. Кельман, І.М. Коросташової, Є.В. Курінного, Б.О. Логвиненка, Л.Р. Наливайко, О.В. Негодченка, О.Ф. Скакун, С.Г. Стеценка, Т.А. Плутагар та багатьох інших. Поряд із цим певна застарілість розуміння МПР, що склалася у вітчизняній науці, в сукупності з множинністю поглядів на його природу актуалізують подальші дослідження МПР [2, с. 188]. У сучасний період О.Ф. Скакун пропонує розуміти МПР як узяту в єдності систему правових засобів, способів і форм, за допомогою яких нормативність права переводиться в упорядкованість суспільних відносин, задовольняються інтереси суб'єктів права, встановлюється і забезпечується правопорядок («належне» у праві стає «сущим») [3, с. 154].

Окремо слід наголосити на позитивній практиці залучення молодих учених та студентської молоді до осмислення проблем правового регулювання в Україні. Їх авторські пошуки є ще не надто інноваційними, але безумовна цінність полягає у тому, що правова культура та правосвідомість їх авторів не дозволяють залишатися осторонь існуючих процесів у державі і вони виступають із власним баченням проблеми.

До основних факторів, що забезпечують ефективність та вирішення проблем механізму правового регулювання, належать: відповідність вимог норм права рівню соціально - економічного розвитку суспільства; рівень досконалості законодавства; рівень правової культури громадян; різних громадських організацій; удосконалення правового виховання. Зростання рівня правової культури суб'єктів права, без сумніву, впливає на якість всього механізму правового регулювання, на зміцнення законності й правопорядку. Інтереси людини - ось головний орієнтир для розвитку удосконалення та вирішення проблем елементів механізму правового регулювання, підвищення їх ефективності [4, с. 268].

Тому, виступаючи свого роду юридичною технологією задоволення цих інтересів, механізм правового регулювання повинен постійно бути соціально цінним за своїм характером, створювати режим сприятливості здійсненню законних прагнень особи, зміцненню її правового статусу. У сучасний період основною особливістю МПР є орієнтир його розвитку - напрям євроінтеграції України, де базовим принципом має бути верховенство права.

Література

1. Рудик П.А. Теорія держави: основні теорії, концепції, підходи до вивчення: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ: Алерта, 2015. 288 с.
2. Петришин О.В., Погребняк С.П., Смородинський В.С. та ін. Теорія держави і права; за ред. О.В. Петришина. Харків: Право, 2015. 368 с.
3. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: підручник 4-те вид., доп. і перероб. Київ: Правова єдність: Алерта, 2014. 524 с.